

ต้องร่วมรับผิดชอบ ... เพราะเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุไม่คัดค้านว่าไม่ใช้การเสนอ ๒ ราคา !

ฉัตร ปังประเสริฐ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการฯ

เป็นที่ทราบกันว่า ... หากเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แล้วเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือแก่บุคคลภายนอก ย่อมถูกไล่เบี้ยให้ชดใช้ค่าเสียหาย คดีที่จะคุยกันวันนี้ นับว่าเป็นข้อคิดสะกิดใจ ... แก่ผู้ปฏิบัติงานราชการทุกตำแหน่งที่ต้องตระหนักในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน โดยคดีดังกล่าวเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัสดุ ซึ่งด้วยตำแหน่งย่อมถือเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัสดุเป็นอย่างดี ได้ถูกหน่วยงานต้นสังกัดมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหาย ด้วยเหตุที่ไม่เสนอความเห็น ... การเสนอราคาของผู้เสนอราคารานั้นถูกต้องตามหลักเกณฑ์แล้ว !

 โดยคดีมี “ประเด็นชวนคิด” ที่น่าสนใจอยู่ ๒ ประเด็น คือ

๑. การเสนอราคาค่าก่อสร้างที่ระบุว่า ขอเสนอราคาเป็นเงิน ๓๑๙,๐๐๐ บาท แต่ในตอนท้ายของเอกสารมีข้อความว่า ขอคิดราคาเพียง ๒๓๙,๐๐๐ บาท ถือเป็นการเสนอ ๒ ราคา ที่ไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์การเสนอราคาหรือไม่ ?

๒. การที่เจ้าหน้าที่พัสดุไม่เสนอความเห็นโดยคัดค้านว่าการเสนอราคาดังกล่าวไม่ใช้การเสนอ ๒ ราคา ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายจากการออกประกาศสอบราคาใหม่ และได้ทำสัญญาจ้างกับผู้เสนอราคารายใหม่ในราคาที่สูงขึ้น ถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงที่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ ?

เรื่องราวของคดีมีอยู่ว่า ... สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคได้เข้าตรวจสอบงบการเงินของเทศบาล โดยมีข้อสังเกตกรณีการสอบราคาโครงการปรับปรุงสนามลานกีฬาต้านยาเสพติดที่มีห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด เป็นเงิน ๒๓๙,๐๐๐ บาท แต่คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา มีความเห็นว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ ยื่นเสนอราคาบกพร่องเนื่องจากเสนอ ๒ ราคา ทำให้ขาดคุณสมบัติของผู้เสนอราคา ส่งผลให้นายกเทศมนตรีออกประกาศสอบราคาใหม่และได้ร้านบีเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด เป็นเงิน ๓๑๙,๐๐๐ บาท ทั้งที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ ไม่ได้เสนอ ๒ ราคา จึงเสนอให้ดำเนินการทางแพ่งตามความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เพื่อเรียกให้ชดใช้เงินแก่เทศบาลที่ต้องทำสัญญาจ้างในราคาที่สูงขึ้น

เทศบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และเห็นว่าเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย จึงมีคำสั่งให้ชดใช้เงินจำนวน ๖,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่พัสดุยื่นอุทธรณ์แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วย เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ให้ตนชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดชอบทางละเมิด

 คำวินิจฉัยขวนรู้

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ขณะเกิดเหตุผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ จึงตกอยู่ภายใต้ข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่าจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมาย ตลอดจนหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัสดุเป็นอย่างดี เมื่อเอกสารใบแสดงรายละเอียดราคาประกอบารเสนอราคาค่าก่อสร้าง หน้าที่ ๒ สรุปบรรทัดสุดท้ายว่า คิดราคาค่าก่อสร้างที่ขอเสนอเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๑๙,๐๐๐ บาท

และในตอนท้ายของเอกสารดังกล่าวมีข้อความว่า **คิดราคาเพียง ๒๓๙,๐๐๐ บาท** ย่อมแสดงให้เห็นว่าประสงค์จะยืนยันราคาสุดท้ายที่ราคา ๒๓๙,๐๐๐ บาท โดยใช้คำว่าคิดราคาเพียง ๒๓๙,๐๐๐ บาท

เมื่อเป็นการเขียนก่อนยื่นซองเสนอราคา จึงไม่มีประเด็นว่ามีการเสนอ ๒ ราคา ตามที่คณะกรรมการเปิดซองสอบราคากล่าวอ้าง ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้อาศัยความรู้และประสบการณ์ในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุเสนอความเห็นต่อหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุและนายกเทศมนตรี ว่ากรณีการเสนอราคาที่พิพาทเป็นไปโดยถูกต้องตามเงื่อนไขของประกาศสอบราคาจ้างและถูกต้องตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๐๑ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาราคาฯ แล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และเทศบาลย่อมไม่ได้รับความเสียหายจากการทำสัญญาจ้างผู้เสนอราคารายใหม่ในราคาที่สูงขึ้น

หรือหากแม้ผู้ฟ้องคดีเสนอความเห็นไปแล้ว แต่ในท้ายที่สุดนายกเทศมนตรีจะยืนยันให้มีการยื่นซองเสนอราคาใหม่ก็ตาม ก็จะไม่ถือเป็นความบกพร่องของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ทักท้วงแล้วตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐ ตรี วรรคสองที่กำหนดให้มีการบันทึกหลักฐานการดำเนินการพร้อมเหตุผลเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการด้วย

ผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุย่อมคาดเห็นได้ว่าอาจเกิดความเสียหายแก่เทศบาล การเสนอความเห็นไปตามคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาโดยไม่เสนอความเห็นคัดค้าน ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยมีลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานปกติของผู้ที่ปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุ จึงเป็นการกระทำละเมิดและต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตามบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชดใช้ **คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๖,๐๐๐ บาท จึงชอบแล้ว** พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐๑๒/๒๕๖๓)

บทสรุปชวนอ่าน

คดีนี้ ... นับเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พัสดุซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องในการจัดซื้อจัดจ้างที่อยู่ภายใต้ข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่าจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการพัสดุเป็นอย่างดี ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องหมั่นศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนต้องมีความละเอียดรอบคอบ เมื่อเห็นว่าการดำเนินการใดถูกต้องหรือไม่ถูกต้องอย่างไร จะต้องเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา และแม้ว่าผู้บังคับบัญชาจะเห็นด้วยหรือไม่ ย่อมถือว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของตนด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว ...